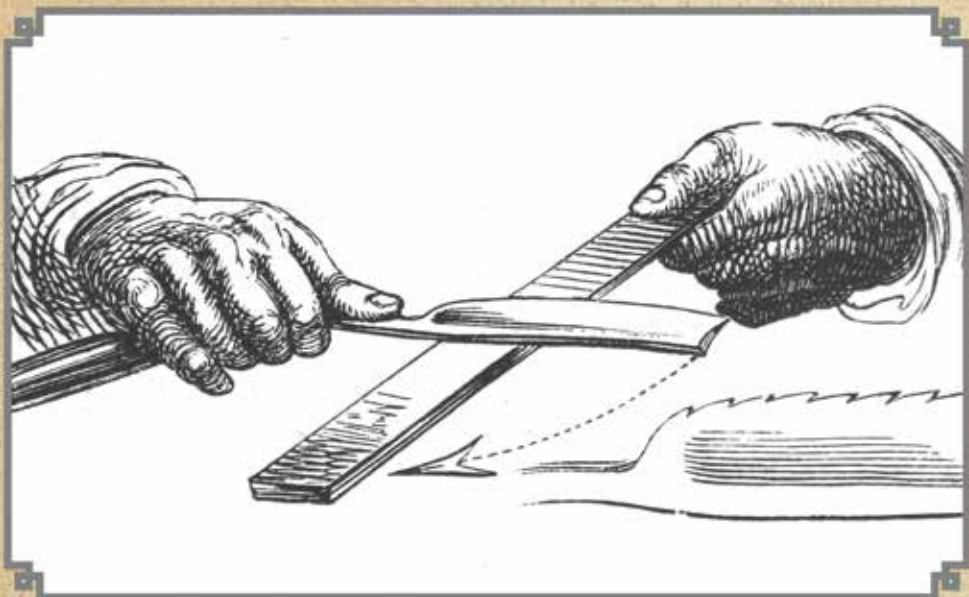

Raknings- knep

Återutgivning av text från 1867

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Rakningsknep från 1867
– Återutgivning
av historisk text från 1800-talet

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-073-8

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du ta del av några tips som var livsnödvändiga för en gentleman på 1800-talet – hur man rakade sig.

Du får bland annat flera fiffiga knep om hur du ska föra rakkniven på det bästa sättet.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1867 i tidskriften "Svenska Familj-Journalen" med rubriken "Allmännyttigt". Texten publicerades anonymt.

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se i oktober 2016.

Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Rakningsknep år 1867

Den här texten publicerades ursprungligen år 1867 i tidskriften "Svenska Familj-Journalen" med rubriken "Allmännyttigt". Texten publicerades anonymt.

Allt har sin vetenskap. Rakningen är en kirurgisk operation, och dertill en af de smärtsammaste. Den, som genom omständigheternas kraf är nödsakad att låta företaga eller sjelf verkställa den på sig, hörer till de olyckligaste menniskor. Förlorad förmögenhet, tandvärk, arm- och benbrott, otro hos ens älskarinna — allt detta är visserligen högst sorgliga företeelser, men de hafva en öfvergång, och slutligen ler åter hoppet om en bättre framtid. Deremot in finner sig rakningen för hvarje ny dag. Detta visste redan de gamla grekerna, och jag håller den för en mycket ytlig betraktare, som ännu icke insett, att i den storartade Prometheus-mythen den till evigt lidande fördömda manliga verdens öde skulle kringgjutas med förtrollningen af den försonande poesien. Prometheus är en man, hvars sällskapliga ställning, egenskap af äkta man, eller färgsinne förbjuda honom att bära ett långt och yfvigt skägg; klippan, vid hvilken han är smidd, bildar den genom poetens fantasi förklarade rakstolen; den alla dagar på nytt återväxande lefvern betyder just skägget, hvilket ga-

men, barberaren, hvarje morgon åter hackar från honom.

Du må skicka bort barberaren, som väcker dig ur din ljufvaste morgonsömn, med ett kort: »behöfs inte i dag!» Men du bedrager dig sjelf. Så snart du hunnit morgna dig och kommer till ett klart medvetande af omständigheterna, känner du, att du icke med dylika borst på hakan kan låta se dig bland människorna, utan att utsätta dina manliga företräden för den bittraste kritik. Hvad återstår dig då annat än att högst egenhändigt raka dig sjelf — och efter ett qualfullt besinnande, beslutar du dig ändtligen därför.

Med den utomordentligt vemodiga aningen, att han icke lär vara skarp nog, framdrager du rakknifven ur dess gamla fodral. Tanken på de mest djefvulska torturinstrumenter innebär någonting ljuft i jemförelse med den förkänsla, en slö rakknif är i stånd att framkalla, och hvarken utsigten på engelskt plåster eller blodstillande svamp kan lända till nöjaktig tröst.

»Vi sätta oss med tårar neder», är härvidlag icke slutkören, utan ouverturen.

Men »du har så velat, Octavio.»

För öfrigt kan du taga den skarpaste rakknif, du vill, och på det omsorgsfullaste draga den på strigeln, så visar sig dock, när du genom ett mikroskop betraktar eggen, att denna bildar en oregelbunden, sågtandad, för ingen del fin, oafbruten linie.

De särskilta hack, som skilja de mikroskopiska tänderna från hvarandra, frambringas dels genom stålets porer, dels genom bryns-tenens och strigelnns inverkan, det vill säga medelst den ojemna tryckningen af knifven mot dessa, och då de naturligtvis äro ofantligt små, mer än 600 på en tum, och enär den skarpa stålranden, detta fina sågblad, är ytterst tunt, förändras de små tändernas form för hvarje

begagnande och slipning af klingan.

Rakningen består sålunda, noga räknadt, i *ett genomsågande* af skägghålen; knifven blifver slö genom krökning eller afbrytning af de små tänderna samt genom dragning åter skärpt, på det sätt att de sednare åter rätas ut.

Men nu vet hvar och en, att en såg verkar kraftigast, när dess tänder stå åt stötriktningen till, och att den deremot framglider hemligt effektlöst, om de föras åt motsatt håll. Samma förhållande måste alltså äga rum med rakknifven: den biter bäst, när dess småtänder äro riktade åt det håll, hvaråt knifven föres. Men detta sker alltid åt handen till; knifven *drages*, och *stötes* lika genom skägghåren, och när den som bäst skall bita, måste sålunda dess tänder genom dragningen riktas åt knifvens skaft. Detta är sakens kärna, hvilken emellertid städse förfelas vid knifvarnes *vanliga* behandling. Ty dragningen verkställles då på det sätt, att knifven, sådan den i fig. 1 och 2 är afbildad, föres öfver remmen från greppet åt spetsen till; tänderna måste alltså riktas sig mot spetsen (såsom hvarje bild i förstorad skala framställer) och glida vid rakningen, emedan knifven derunder röres i samma riktning, bort öfver skägghårnen, alldeles som en stöt såg på återgång. Knifvens fulla kraft kommer sålunda icke till användande.

Men om man drager knifven så, som fig. 3 och 4 utvisa, det vill säga från klingan åt skaftet till, då riktas eggens småtänder åt motsatt håll och rangera sig så, som vid rakningen medförer största fördelen. Knifven verkar, enligt sakens natur, då icke som en stötsåg, utan som en dragsåg, och första experimentet med en på nyss beskrifna sätt skärpt klinga skall visa det ändamålsenliga i den nya metoden. Det finnes visserligen en gammal regel, som säger, att de sista dragen öfver strigeln skola verkställas så, att knifven derunder föres *från* krop-

pen, men den är väl föga bekant eller försummas också af många, enär man ingen grund har att anföra för densamma. I det sagda ligger just denna, och vi hafva trott oss böra göra våra läsare bekanta med en teori, som kan vara nyttigare, än mången omogen verldshypotes.

Vi hoppas, att mången ed undertryckes, mången tår af förargelse besparas, om knifvarne hädanefter icke dragas efter den gamla metoden (fig. 1 och 2) utan efter den nya (fig. 3 och 4).

Fig. 1.

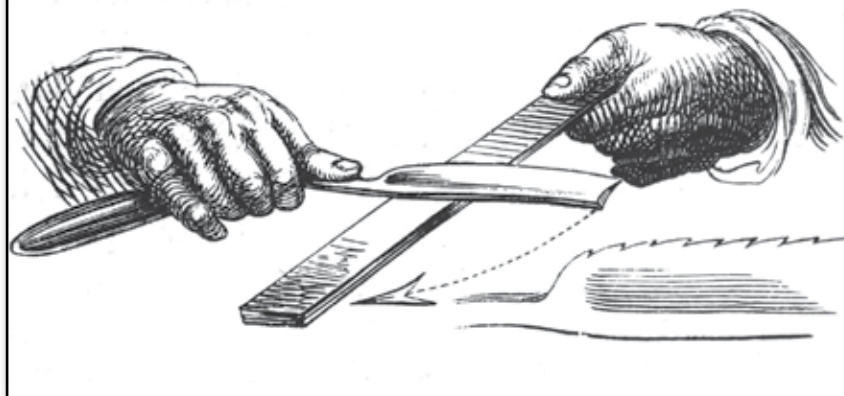
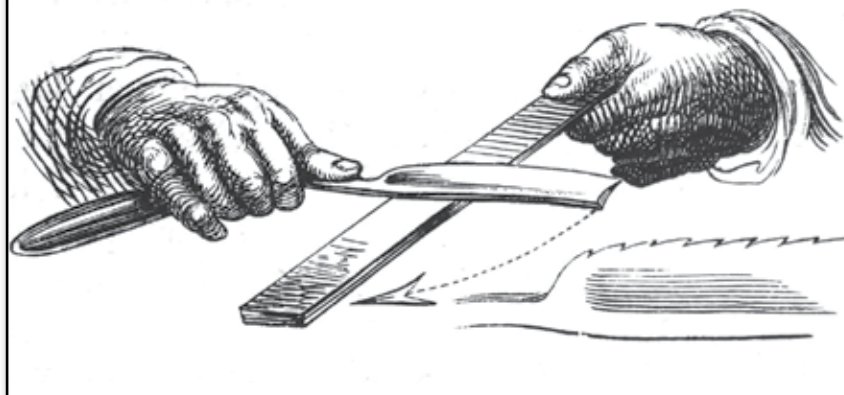

Fig. 2.

Äldre sätt att draga rakknifvar.

Fig. 3.

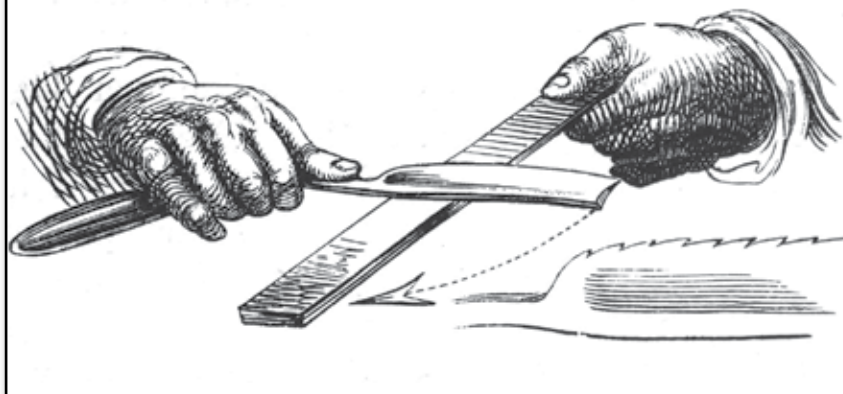
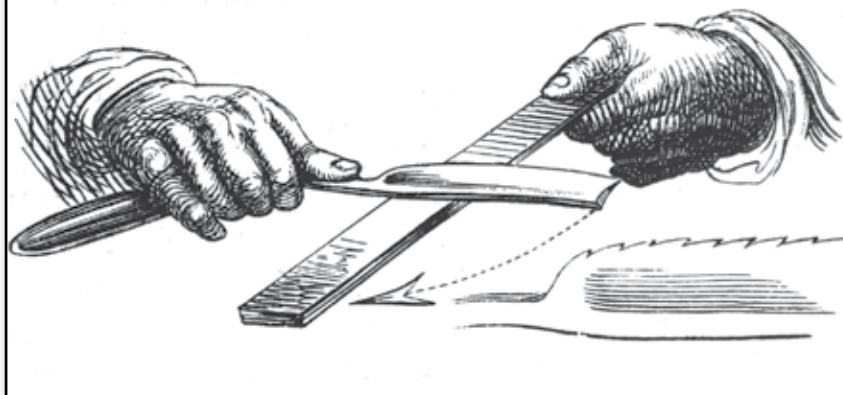

Fig. 4.

Nyare sätt att draga rakknifvar.

Viktiga ord och personer

Prometheus.

En titan från den grekiska mytologin. Kämpade bland annat med guden Zeus och finns även med i myten om Herakles.

Tum.

Längdmått. En tum motsvarade 29,7 mm när den här texten skrevs.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott«"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikinger

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)